

POZNANIACY Z CYNOWYCH TRUMIEN

społeczny kontekst ekshumacji

prowadzonych na terenie byłych cmentarzy

Fot. P. Marciniak

Fot. P. Marciniak

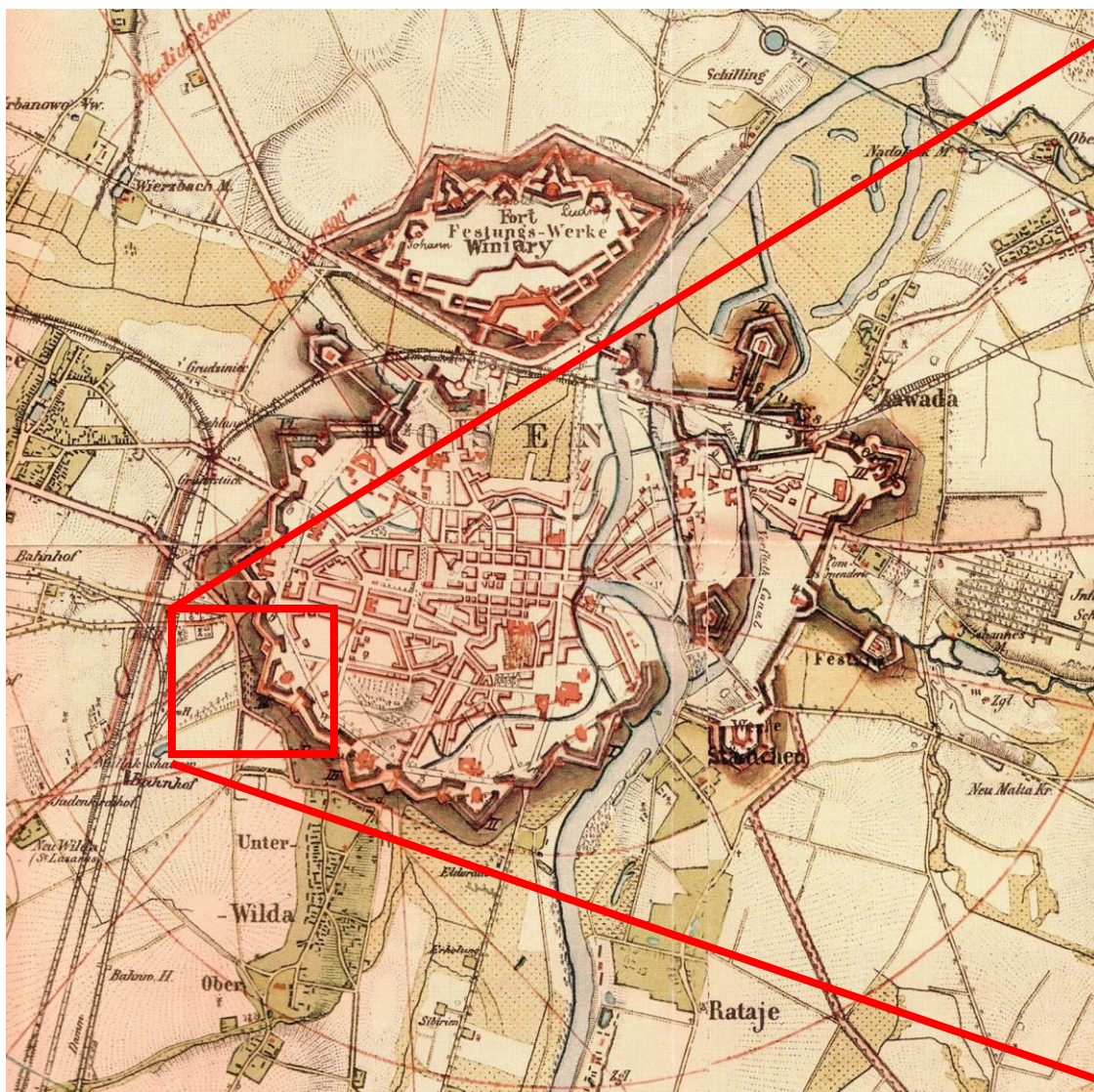
Anna Weronika Brzezińska
Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Początek – 2013 rok

Zmiana organizacji ruchu w rejonie ul. Matyi

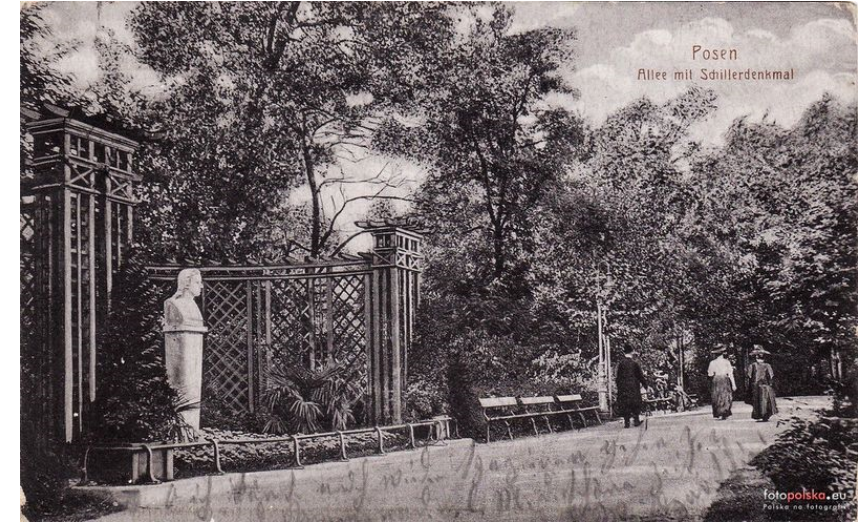

Festung Posen – 1862

Park i cmentarze...

- Cmentarz katolicki parafii Św. Marcina
→ 1825 oraz 1957-1958
- Cmentarz ewangelicki parafii Św. Krzyża
→ 1857-1934 oraz 1946-1948
- Park Schillera
→ 1905-1919
- Park im. Karola Marcinkowskiego
→ 1919-**1938**-2015

...oraz park

- Park im. Karola Marcinkowskiego 1919-1938-2015
- Zintegrowane Centrum Komunikacyjne 2012

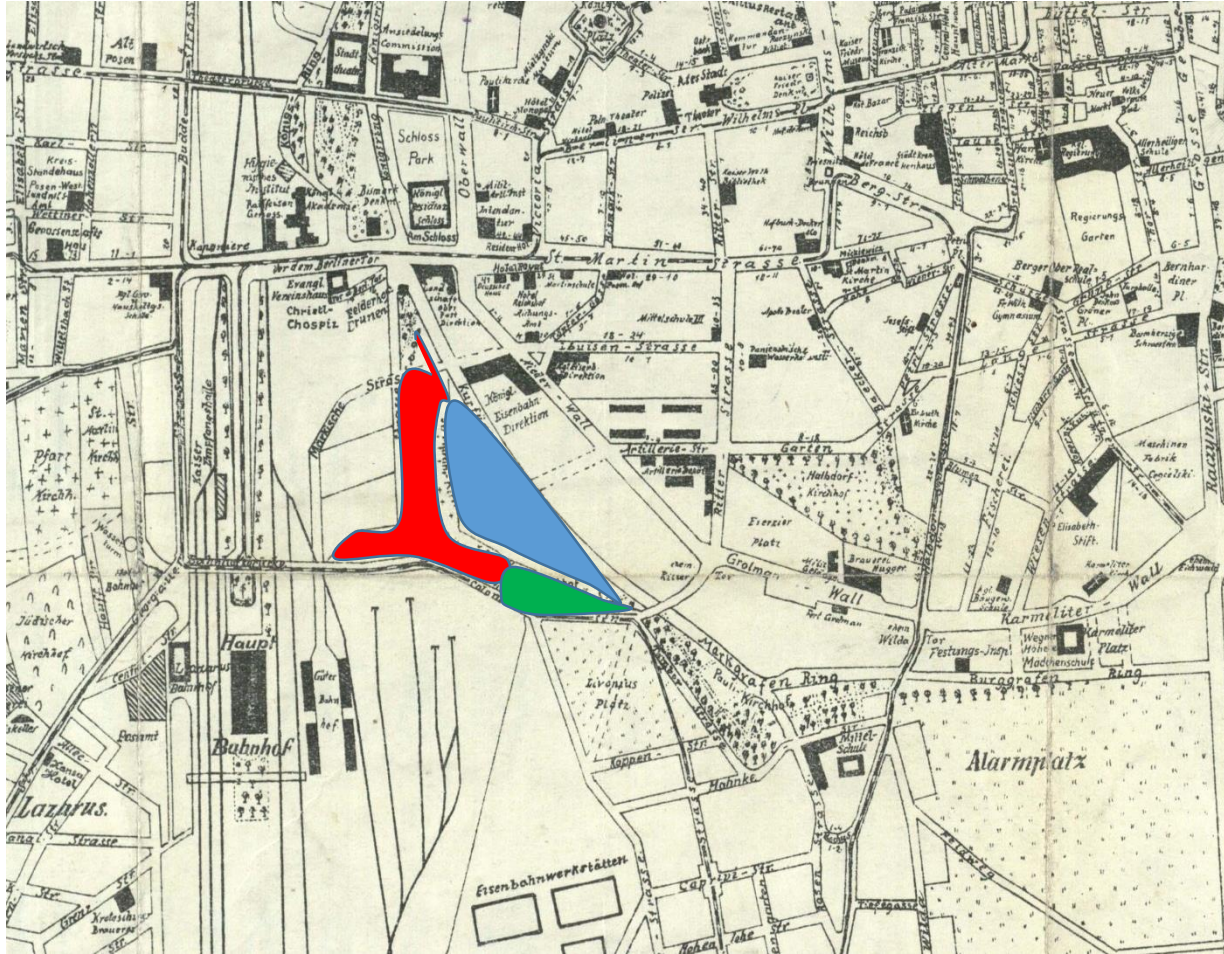

„Marcinkowskiego Park Poznan 2” autorstwa **MOs810** - Praca własna. Licencja GFDL na podstawie Wikimedia Commons - http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Marcinkowskiego_Park_Poznan_2.JPG#/media/File:Marcinkowskiego_Park_Poznan_2.JPG

Przestrzeń parków

Cmentarz ewangelicki Św. Krzyża

Cmentarz katolicki Św. Marcina

Neuesterplan der Provinzial - Haupt - u. Residenzstadt Posen,
najnowszy plan Poznania głównego miasta prowincji 1913

Poznań

Poznań

Zdjęcia · Szukaj w pobliżu

PKP Polskie Linie
Kolejowe SA Centrum...

Składowa

Towarowa

Park Marcinkowskiego

Powstańców Wielkopolskich

aleja Niepodległości

Powstańców Wielkopolskich

Uniwersytet im. A.
Mickiewicza w...

Wyższa Szkoła
Bankowa w Poznaniu

Matyi

Matyi

Matyi

most Dworcowy

Dworcowa

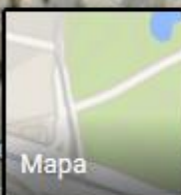
Poznań City
Center I Sp. z oo

Poznań City Center

Google

Mapa

Materiał empiryczny

- 11 artykułów z prasy lokalnej
- 3 artykuły z mediów ogólnopolskich
- Wywiady: mieszkaniec Poznania oraz archeolog

GTK 70S
lat
WIELKOPOLSKI

 epoznan.pl

 wyborcza.pl
— POZNAŃ —

Lokalna prasa donosi, że...

- **Informujące o znalezisku:** „Towarowa: znaleziono dziecięce mogiły”
- „Poznań City Center: Na budowie znaleziono ludzkie szczątki”
- „Odkryli ludzkie groby na Towarowej. Ślad dawnego cmentarza”
- „XIX-wieczne groby na budowie w centrum Poznania” (TVN 24, 2 lutego 2013).

Wyborcza.pl / Poznań / Wiadomości z Poznania

Odkryli ludzkie groby na Towarowej. Ślad dawnego cmentarza

Piotr Bojarski 31.01.2013

Na groby dzieci natknęli się pracownicy firmy Trigranit, którzy przebudowują układ komunikacyjny u zbiegu ulic Towarowej i Powstańców Wielkopolskich. To pozostałości przedwojennego cmentarza parafii św. Marcina.

Na kości ludzkie robotnicy natknęli się w ubiegłym tygodniu. Na plac budowy wezwano...

A A A

NAJCZĘŚCIEJ CZYTANE

- 1 Najciekawsze Groby Pańskie w poznańskich kościołach [ZDJĘCIA]
- 2 Abp Gądecki: In vitro jak sterylizacja
- 3 Celebrity Splash: W Wielką Sobotę wyłoniono półfinalistów

Lokalna prasa donosi, że...

- **Informujące o liczbach:** „Towarowa: znaleziono już 750 mogił”
- „Poznań: Szczątki 900 osób znaleziono na Towarowej!”
- „Przebudowa Matyi: Tysiące grobów pod ulicą Towarową. Od poniedziałku zmiany w organizacji ruchu”
- „Towarowa: znaleziono już 1350 grobów”

[Towarowa: znaleziono już 1350 grobów - epoznan.pl - Pierwszy ...](http://epoznan.pl/news-news-41323-Towarowa_znaleziono_ju?_1350...?w)
13 Cze 2013 ... Dodatkowo znajdujemy też szczątki w ziemi mogące pochodzić od nawet 1000 osobników - przyznaje **Piotr Wawrzyniak** prowadzący prace.
epoznan.pl/news-news-41323-Towarowa_znaleziono_ju?_1350...?w

Lokalna prasa donosi, że...

- **Informujące o niestosowności podejmowanych działań:** „Tramwajem po cmentarzu: torowisko w Towarowej na grobach”
- „Cmentarz poznańskiej socjety pod torami tramwajowymi”
- „Cmentarz elity poznańskiej pod torowiskiem tramwajowym”
- „Zbudują Skatepark na cmentarzu w parku Marcinkowskiego?”
- "<Tu leżą przodkowie Angeli Merkel>. Poznań zbudowany na cmentarzach”
- „Poznań: Ludzkie kości wystawały z rozdartego worka na budowie Matyi”

Poznań: Ludzkie kości wystawały z rozdartego worka na budowie Matyi [ZDJĘCIA]

Z worków pozostawionych na weekend przy ul. Matyi wystają ludzkie kości - zaalarmował nasz czytelnik. - Robimy wszystko, by zabezpieczyć szczątki, ale nie możemy pilnować ich nieustannie. Teren jest przecież ogrodzony, nadzorowany przez...

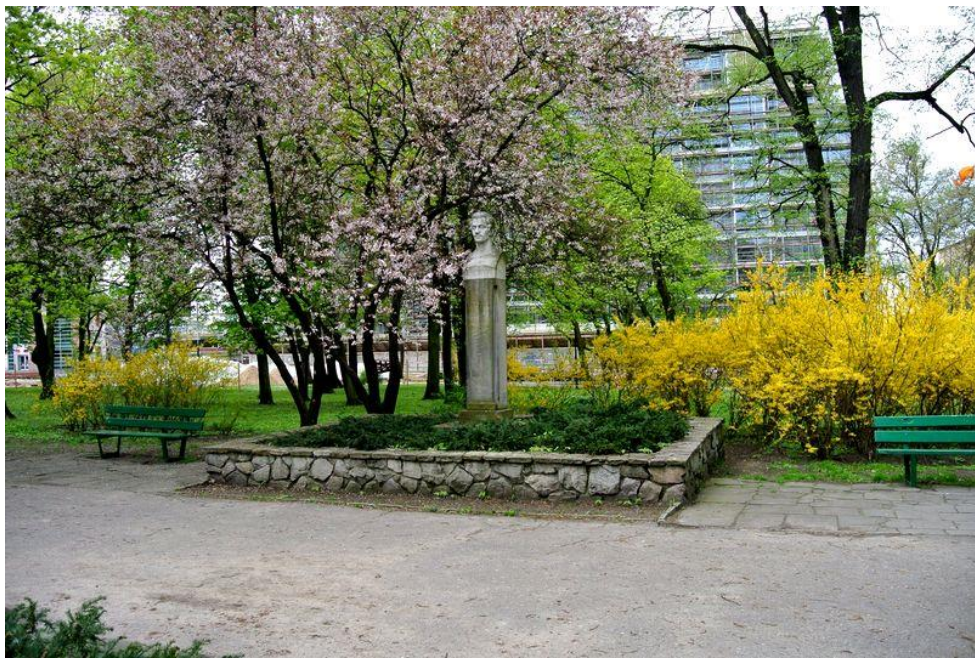
Obejrzyć „na żywo” trumny

1. Pokazujące teren prac archeologicznych w planach ogólnych i bez szczegółów, co czytelnikowi ma uświadamiać jak duży teren poddawany jest badaniu.
2. Pokazujące prace archeologów, którzy widnieją na zdjęciach podczas pracy w wykopie, jak czyszczą znalezione trumny i kości.
3. Bardzo bliskie ujęcia wydobytych trumien i kości, owiniętych folią.

„Ludzie przychodzący tam, mieliśmy z nimi sporo kłopotu, byli zszokowani tą całą historią. Nie sądzili, że tu jest cmentarz, a przecież on jeszcze istniał w 59 r. (...) ja jeszcze dobrze pamiętam, jako dziecko, było widać takie charakterystyczne krzaki i z nich wystawały ogrodzenia cmentarne. Grobów już nie było, bo był od kilku lat park, ale jeszcze te elementy były (...). W większości tych ludzi, często starszych, przechodzili i się dziwili, że tu był cmentarz. Ta pamięć zginie niebywale szybko”.

Wywiad z archeologiem przeprowadzony w dn. 26.08.2014 przez M. Smykowskiego

<http://poznanskiefyrtle.pl/srodmiescie/po-fyrtlach-poznania-92-aleja-niepodleglosci/>

oba parki są nadal cmentarzami

Miejsce po... cmentarzach
Miejsce bez... upamiętnienia

<http://wa.amu.edu.pl/PaToPoz/>

[Projekt](#) [Osoby](#) [Pamięć w krajobrazie](#) [Wydarzenia](#) [Wyniki](#) [Linki](#) [Kontakt](#)

Projekt

Głównym celem projektu jest zbadanie interakcji między pamięcią i tożsamością społeczności lokalnej w kontekście dynamicznie zmieniającego się krajobrazu kulturowego Poznania. Pojęcie 'krajobrazu miejskiego' w obecnym projekcie zawężone będzie do badania pamięci o zlikwidowanych i zamkniętych cmentarzach. Projekt skupia się na wiedzy potocznej mieszkańców miasta rekonstruowanej na podstawie dyskursów nieoficjalnych. By jednak w pełni zrozumieć znaczenie zmian zachodzących w krajobrazie kulturowym miasta oraz ich wpływu na kształtowanie się pamięci zbiorowej, analizie poddane zostaną także źródła z prasy lokalnej (dzienniki oraz miejskie portale informacyjne). Połączenie sfery publicznej (prasa oraz wywiady z przedstawicielami elit) z wypowiedziami zarejestrowanymi podczas wywiadów fokusowych pozwoli zrealizować cel, jakim jest odwołanie się do kilku warstw pamięci zbiorowej, tzn. najstarszej z okresu międzywojennego, czasów okupacji, odbudowy Poznania po wojennych zniszczeniach, rozbudowy w okresie PRL-u oraz dynamicznych przemian po 1989 r. Odtworzenie informacji oficjalnych jest koniecznym warunkiem kontekstualizacji pamięci i tożsamości zbiorowej mieszkańców oraz jej usytuowania w krajobrazie kulturowym.

Źródła ilustracji

- Narodowe Archiwum Cyfrowe
- <http://poznan.wikia.com>
- <http://poznanskiefyrtle.pl>
- <http://www.cyryl.poznan.pl>
- Gazeta Wyborcza Poznań
- Portal epoznan.pl
- TVN24
- Wp.pl